

Natuurdoeltype

3.14 Gebufferde poel en wiel

- ▶ Abiotiek
- ▶ Fauna en flora gemeenschappen
- ▶ Doelsoorten
- ▶ Beheer

Subtypen:

a: Gebufferde poel.

b: Wiel.

c: Bospoel.

klasse	nutriënten en biomassa op het land		maximumwaarden in wateren				
	beschikbaarheid stikstof en fosfaat in de wortelzone	biomassa-productie in grasland (ton droge stof per ha/jaar)	stikstof			fosfaat	
			NO ₃ -N (mg N/l)	NH ₄ -N (mg N/l)	totaal-N (mg N/l)	ortho-P (mg P/l)	totaal-P (mg P/l)
oligotroof	nauwelijks beschikbaar	< 2,5	0,15	0,4	0,3	0,010	0,015
mesotroof	stikstof- en fosfaatarm	2,5 - 4	0,35	0,4	0,4	0,025	0,04
zwak eutroof	zwak stikstof- en fosfaathoudend	4 - 8	0,46	0,5	0,6	0,04	0,06
matig eutroof	matig rijk aan stikstof en fosfaat	8 - 11	0,7	1,0	1,0	0,07	0,08
eutroof	rijk aan stikstof en fosfaat	11 - 15	1,0	1,0	1,5	0,1	0,1

n wiel

klasse	zuurgraad (pH-H ₂ O)
zuur	3,5 - 4,5
matig zuur	4,5 - 5,5
zwak zuur	5,5 - 6,5
neutraal	6,5 - 7,5
basisch	> 7,5

Bodemtype: subtype a met name op kalkrijke zandgronden en klei; subtype b met name op klei, soms op zand; subtype c op zand en eventueel ook op klei- en veengronden (onderwaterbodem).

Waterherkomst: regen- en vooral grondwater (veelal min of meer kalkrijk).

Waterregime:	open water	droogvallend	zeer nat	nat	matig nat	vochtig	matig droog	droog
Zuurgraad:	zuur	matig zuur	zwak zuur*	neutraal	basisch**			
Voedselrijkdom:	oligotroof	mesotroof	zwak eutroof	matig eutroof	eutroof			

* geldt niet voor subtype b

** geldt niet voor subtype c

Subtypen:

a: Gebufferde poel.

b: Wiel.

c: Bospoel.

Overige randvoorwaarden:

Variabele		Waarde
Zuurstofverzadiging	%	70 (50*) - 120
EGV	µS/cm	< 250
Chloride	mg Cl/l	< 300
Oppervlak	hectare	0,01 - 10
Diepte	m	0,2 - 3 > 3*
Inundatie door rivier	dagen/jaar	< 20

* geldt alleen voor subtype b

klasse	gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand	(grond)water hoven maaiveld	droogtestress
open water	meer dan 20 cm boven maaiveld	hele jaar	nooit
droogvallend	20 - 50 cm boven maaiveld	groot deel van het jaar	nooit
zeer nat	0 - 20 cm boven maaiveld	klein deel van het jaar	nooit
nat	0 - 25 cm onder maaiveld	nooit	nooit
matig nat	25 - 40 cm onder maaiveld	nooit	nooit
vochtig	dieper dan 40 cm onder maaiveld	nooit	< 13 dagen
matig droog	dieper dan 40 cm onder maaiveld	nooit	13 - 32 dagen
droog	dieper dan 40 cm onder maaiveld	nooit	> 32 dagen

- Flauwe oevers en geleidelijke overgangen bevorderen de gradiënt waarover water- en oeverplanten zich kunnen ontwikkelen.

Ecologische beschrijving

Plantengemeenschappen:

		hl	hz	ri	lv	zk	du	az	gg
1Aa1	Associatie van Bultkroos en Wortelloos kroos ^[2]				(x)	x	(x)	(x)	(x)
1Aa2	Associatie van Veelwortelig kroos ^[3]				(x)	x	(x)	x	(x)
1Ab1	Watervorkjes-Associatie		x	(x)	(x)	x	(x)		
4Ba2	Associatie van Stekelharig kransblad		x		(x)		(x)	(x)	
4Bb1	Associatie van Gewoon kransblad	x	x	x	(x)	x	(x)	x	(x)
4Bb2	Associatie van Kleinhoofdige glanswier			x		x			
4Bb3	Associatie van Groot boomglanswier				x	x			

<http://www.floravan.nederland.nl/plantengemeenschappen/>

SynBioSys

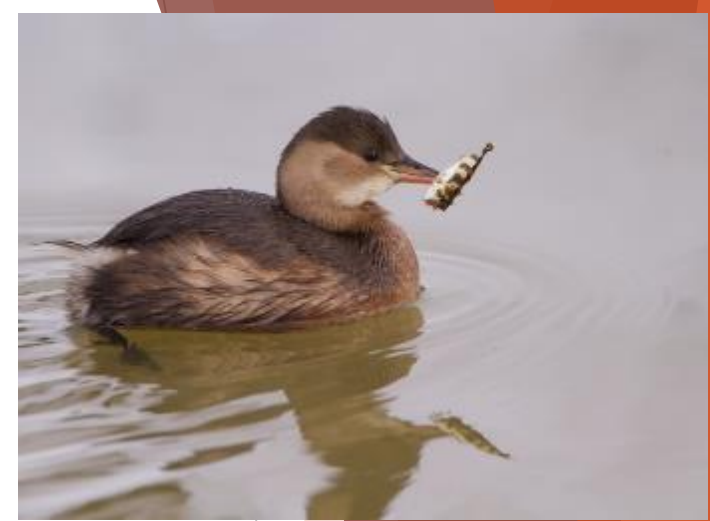

van de Tandzaad-klasse/de Riet-klasse (x) x x (x) x (x) x (x)

Natuurdoeltypen

3.14 Gebufferde poel en wiel

- ▶ Macrofaunagemeenschap
 - ▶ Subtype a: divers en afhankelijk van vegetatie. Veel muggenlarven en kevers. Tengere grasjuffer bij pas gegraven poelen.
 - ▶ Subtype b: kokerjuffers, vedermuggen, verder zie a.
 - ▶ Subtype c: Zeer beperkt door schaduw en bladbodems. Wel veel waterkevers.
- ▶ Visgemeenschap: 3- en 10 doornige stekelbaars.
 - ▶ Subtype b: baars, blankvoorn, kolblei, paling, pos, ruisvoorn, snoek, snoekbaars, zeelt.
- ▶ Broedvogelgemeenschap: **Dodaars-groep (101)**, **Slobeend-groep (102)**, **Kuifeend-groep (103)**, **Ijsvogel-groep (104)**, **Porseleinhoen-groep (203)**

Natuurdoeltypen

3.14 Gebufferde poel en wiel

Doelsoorten

Zoogdieren: Bever va, Bosvleermuis a, Damhart a, Das a, Franjestaart a, Gewone dwergvleermuis a, Kleine hoefijzerneus a, Laatvlieger a, Otter a, Ruige dwergvleermuis a, Waterspitsmuis va, **Watervleermuis a**

Vogels: Boerenzwaluw a, Bosruiter a, Dodaars va, Geoorde fuut va, **Grauwe franjepoot a**, Grote zaagbek a, **Grote zilverreiger a**, Huiszwaluw a, IJslandse tureluur a, IJsvogel a, **Kemphaan a**, **Kleine zilverreiger a**, Kluut a, Kwak a, Lepelaar a, Nonnetje a, **Oeverzwaluw va**, Ooievaar a, **Pijlstaart a**, Porseleinhoen a, Purperreiger a, Roerdomp a, Tureluur a, Visdief a, Watersnip va, Wilde zwaan a, Woudaap a, **Zomertaling va**, **Zwarte ooievaar a**, Zwarte wouw a, Zwartkopmeeuw a

Reptielen: Ringslang a

Amfibieën: **Alpenwatersalamander va**, **Boomkikker vw**, **Geelbuikvuurpad va**, **Kamsalamander va**, **Knoflookpad v**, **Poelkikker va**, **Rugstreeppad va**, Vinpootsalamander vaw, **Vroedmeesterpad v**

Vissen: Bittervoorn va, **Grote modderkruiper va**, Kleine modderkruiper va, **Kroeskarper va**, **Vetje va**

Dagvlinders: **Grote ijsvogelvlinder a**, **Grote weerschijnvlinder a**

Kokerjuffers: **Grammotaulius nigropunctatus va**, **Grammotaulius nitidus va**, Hagenella clathrata va, **Limnephilus incisus va**, Limnephilus marmoratus va

Libellen: Bandheidlibel va, **Beekoeverlibel va**, Bruine korenbout va, Bruine winterjuffer va, **Donkere waterjuffer va**, Gevlekte witsnuitlibel va, **Glassnijder va**, Noordse winterjuffer va, Plasrombout va, **Sierlijke witsnuitlibel va**, Speerwaterjuffer va, Vroege glazenmaker va, **Zuidelijke oeverlibel va**

Platwormen: Planaria torva va

Vaatplanten: **Brede waterpest**, **Driedelige waterranonkel**, Gekield sterrenkroos, Klein glaskroos, **Klein sterrenkroos**, Langstengelig fonteinkruid, Paarbladig fonteinkruid, **Stomp fonteinkruid**, Zilte waterranonkel

Aanwezig bij een goede mate van doelbereiking: 25% (22 soorten).

grote ijsvogelvlinder

Limenitis populi

Verspreiding

2010 - 2016

© De Vlinderstichting
(bron: NDFF)

watlers te

Natuurdoeltypen

3.14 Gebufferde poel en wiel

- ▶ Minimum areaal:
 - ▶ 0.5 ha -> gemiddeld aantal voortplantende doelsoorten
 - ▶ 30 ha -> 75% van het potentiële aantal voortplantende fauna-soorten
 - ▶ 0.1 -0.5 ha -> abiotische processen
- ▶ Instandhoudingsbeheer:
 - ▶ Periodiek schonen (eens per 5-10 jaar)
 - ▶ Gefaseerd
 - ▶ Glooiende en steile oeverlijn afwisselen, voorkomen vertrapping door vee,
 - ▶ Hydrologische isolatie, voorkomen eutrofiëring

Natuurdoeltypen

3.14 Gebufferde poel en wiel

▶ Herstel- en ontwikkelingsbeheer

▶ Bij eutrofiëring:

- ▶ Verwijderen organisch materiaal en (een gedeelte van de) vegetatie
- ▶ Bron van eutrofiëring aanpakken

▶ Herstel diversiteit aan structuur

▶ Bij verlanding:

- ▶ Verwijderen van organische materiaal en verwijderen van een gedeelte van de vegetatie

▶ Multifunctionele afgeleide door:

▶ Vermesting (landbouw gebieden)

▶ Recreatie (vertrappen oevers, verstoring/vertroebeling van het water)

▶ Poelen in cultuurlandschap en eendenkooien die tot landschapselementen behoren (zie handboek, bijlage 7)

▶ Algemene eisen voor afgeleide:

- ▶ Helder water, geen sliblaag, oever- en watervegetatie.

Natuurdoeltypen

3.14 Gebufferde poel en wiel

klasse	zuurgraad (pH-H ₂ O)
zuur	3,5 - 4,5
matig zuur	4,5 - 5,5
zwak zuur	5,5 - 6,5
neutraal	6,5 - 7,5
basisch	> 7,5

▶ Maak in groepjes van 4 een factsheet over natuurdoeltype 3.14:

- ▶ Beeld
 - ▶ Korte samenvatting
- ▶ Ecologische beschrijving
 - ▶ Focus op abiotiek
 - ▶ Belangrijkste soortgroepen/families
- ▶ Doelsoorten
- ▶ *Habitatrictlijn*
- ▶ Beheer
- ▶ *Afgeleiden door medegebruik*

klasse	nutriënten en biomassa op het land		maximumwaarden in wateren				
	beschikbaarheid stikstof en fosfaat in de wortelzone	biomassa-productie in grasland (ton droge stof per ha/jaar)	stikstof			fosfaat	
			NO ₃ -N (mg N/l)	NH ₄ -N (mg N/l)	totaal-N (mg N/l)	ortho-P (mg P/l)	totaal-P (mg P/l)
oligotroof	nauwelijks beschikbaar	< 2,5	0,15	0,4	0,3	0,010	0,015
mesotroof	stikstof- en fosfaatarm	2,5 - 4	0,35	0,4	0,4	0,025	0,04
zwak eutroof	zwak stikstof- en fosfaathoudend	4 - 8	0,46	0,5	0,6	0,04	0,06
matig eutroof	matig rijk aan stikstof en fosfaat	8 - 11	0,7	1,0	1,0	0,07	0,08
eutroof	rijk aan stikstof en fosfaat	11 - 15	1,0	1,0	1,5	0,1	0,1

klasse	gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand	(grond)water boven maaiveld	droogtestress
open water	meer dan 20 cm boven maaiveld	hele jaar	nooit
droogvallend	20 - 50 cm boven maaiveld	groot deel van het jaar	nooit
zeer nat	0 - 20 cm boven maaiveld	klein deel van het jaar	nooit
nat	0 - 25 cm onder maaiveld	nooit	nooit
matig nat	25 - 40 cm onder maaiveld	nooit	nooit
vochtig	dieper dan 40 cm onder maaiveld	nooit	< 13 dagen
matig droog	dieper dan 40 cm onder maaiveld	nooit	13 - 32 dagen
droog	dieper dan 40 cm onder maaiveld	nooit	> 32 dagen